СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 231. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 5-го ЖОВТНЯ 1949. N. 231. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 5, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

СВІТОВА СЕРІЯ БЕЙЗБОЛУ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, 4 жовтня.— Після цілої низки місцевих і окружних перемог в організації битого мяча („бейзбол") Американської Ліги, нюйорська дружина (клоб) Єнків вибилася на перше місце і в такий спосіб очолює свою Лігу в кінцевій грі за втримання національного прапорця, який ця дружина здобула попереднього року. Суперниками Єнків є дружина (клоб) Даджерів з сусіднього Вруклина, яка вибилася на чоло Національної Ліги теж після незвичайних перемог в різних змаганнях між клобами в своїй організації. Гра в отій „світовій серії" бейзболу почнеться в середу в полудне в Єн-Стадіюм у Ню Йорку, де находиться приміщення для 70,000 осіб. Хоч номінальна ціна квитків виносить від $1 до $8, то вже тепер тикети випродані. Не зважаючи на те, тисячі людей з-поза Ню Йоюку приїздять до міста, заповнюючи готелі й театри. Викуплені білети найшлися переважно в руках приятелів грачів, а решта опинилася на чорнім ринку по $25.00. Гра в Єнкі Стадіюм триватиме до четверга, а в пятницю має перенестися до Ебетс Філд у Бруклині. Передбачають загалом чотири головні гри, одначе на випадок рівної кількости перемог у поодиноких рундах гра може продовжитися до наступного тижня. Теж і погода непевна в цій околиці, отже може трапитися перерва.

РЕЄСТРАЦІЯ ПЕРЕД ВИБОРАМИ В РУХУ.

У деяких стейтах, між ними в стейті Ню Йорк, назначено реєстрацію виборців на найближчий тиждень. Горожанські організації пригадують на обовязок реєстрації, бо хто не буде зареєстрований, такий не матиме права голосування. При найближчих виборах вирішується подекуди доля конгресу, отже кожен громадянин повинен почувати на собі відповідальність на висилку до конгресу відповідних осіб.

СЕН. ВАНДЕНБЕРГ НА ОПЕРАЦІЙНІМ СТОЛІ.

Анн Арбор, Миш. — Звісний провідник республиканської меншини в сенаті Злучених Держав, Артур Г. Ванденберг, опинився в шпиталі для переведення операції легенів. Оприлюднено оповістку, що операція вдалася, лікарі відтяли частину лівого легення, а пацієнт „мається добре". Операція тривала понад шість годин. Це була „делікатна справа", як завважують лікарі, зогляду на вік пацієнта. Він має 65 років життя.

БИЛ ПРО СУСПІЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАЄ ЗАПЕВНЕНЕ ПРИЙНЯТТЯ В ПАЛАТІ.

Вашингтон. — Провідники палати репрезентантів певні, що законопроєкт про поширення суспільного забезпечення буде ухвалений біжучого тижня. Під напором адміністрації комісії правил палати переперла ухвалу, щоб передати бил повній палаті під засторогою „замкненого правила", тобто такого, що повна палата може тільки прийняти або відкинути законопроєкт в цілости, а не може голосувати над поодинокими точками, Коли б більшість конгресменів послухала комісії, тоді законопроєкт може швидко перейти в палаті й опинитися в сенатській фінансовій комісії для звичайного діяння. Якщо б це сталося, то сенат міг би ухвалити законопроєкт щойно в наступній сесії конгресу в 1950 році.

Законопроєкт передбачує поширення суспільного забезпечення на 11,000 нових осіб і збільшення старечої пенсії пересічно на 70 відсотків.

ПРЕЗИДЕНТ НА МАНЕВРАХ.

За звідомленнями по радіо, президент Труман виїхав у вівторок ранком до Норт Каролайни на маневри, підчас яких перевозять 25,000 вояків літаками з однієї околиці в другу. Після вправ президент повернеться негайно до столиці.

СУДДЯ НЕ ДОЗВОЛЯЄ НА ОСОБИСТУ ОБОРОНУ ПІДСУДНОГО КОМУНІСТА.

Ню Йорк. — Суддя Гаролд Р. Медіна, який проводить у судовій розправі проти членів американського комуністичного Політбюра, відмовив домаганню підсудного Бенджамина Дж. Дейвиса, щоб він міг відправити свого адвоката від дальшої оборони і перебрати у свої руки кінцеві виводи. Суддя заявив, що намір Дейвиса не походить з доброї віри, а з наміру перешкодити судді у належнім вимірі справедливости. Ці пізнати з поведінки підсудного в минулому. Ані конституція, ані закон не передбачує права для підсудного відправляти адвоката, а давати право самому підсудному до правничих виводів. Це могло б довести до непристойних нападів на суд, а з цим і на пониження поваги суду. Оці аргументи подав суддя на письмі, яке забрало девять сторінок.

У КОНГРЕСІ ВІДКЛАДЕНО БИЛ ПРО ЗРІВНАННЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ.

Вашингтон. — Президент Труман і його дорадники погодилися на відкладання всяких зусиль для переведення в теперішньому конгресі законопроєкту про зрівнання громадянських прав. Таке рішення матиме вплив на закінчення сесії конгресу. Загально думають, що ще перед закінченням сесії урядові вдасться перепертти новий закон в справі допущення більшого числа імігрантів зі скитальщини.

ЗАКИДИ ҐРІНА ПРОТИ К.І.О.

Ст. Пол, Минн. — Вилйем Ґрін, предсідник Американської Федерації Праці, сформулював на адресу конференційного Конґресу Індустріяльних Організацій три закиди у своїй промові при відкритті річної конвенції А.Ф.П. Ґрін закинув нерозвязання комуністичної проблеми в К.І.О.; зречення підвишки заплати членам сталевої юнії за старечу пенсію і такий самий крок автомобілевій юнії. Обі юнії є членами К.І.О. Про А.Ф.П. сказав Ґрін, що там нема „лівого" й „правого" крила, бо членство обєднане, як ніколи перед тим.

РАБІН ПРОТИ „ВИБРАНИХ НАРОДІВ".

Ню Йорк. — Підчас Судного Дня в синагозі Темпел Ізраель виголосив проповідь рабін Вилйем Ф. Розенблум про „вибрані народи". Він сказав, що тепер уже нема вибраних народів на світі і треба залишити присвоювання собі народами спеціяльних місій.

ТРЕБА ПОСТІЙНОЇ МОБІЛІЗАЦІЇ ДЛЯ ОБОРОНИ ПЕРЕД АТОМОВОЮ БОМБОЮ

Ню Йорк, 3 жовтня. — Бернард М. Барук, один з найстарших дорадників президента, оприлюднив зазив до загалу, щоб перевести повну підготовку для оборони перед небезпекою війни після того, як стало звісним, що Росія перевела вибух атомової сили. Його думки такі: У першу чергу треба обстоювати повну й ефективну міжнародну контролю атомової енергії; підчас міжнародних переговорів у цій справі і підчас договору Америка повинна втримувати перевагу в виробі атомової зброї; треба провірити стратегію в плянах підготови до миру; негайно перевести плян постійної мобілізації, у якому мали б міститися постанови про цивільну оборону. У мобілізаційнім пляні треба вмістити контролю цін, чиншів, робітничих платень, пайкування, першенство при замовленнях і заборону використування военного положення для особистих користей. Коли буде готовий плян постійної мобілізації, то на випадок наглої потреби президент — за згодою конгресу видасть тільки прокламацію й мобілізація стане обовязковою. — Сама контроля атомової енергії чи знищення готових атомових засобів не осягне цілі, бо це буде хіба карою для націй, які будуть дотримувати зобовязання, а за те дасть нагоду до безкарности для націй, які не дотримують міжнародних постанов. У цій справі, на думку Барука, нема потреби починати щось нерозважного і з переполохом, а треба передумати, чи Совети можуть піти війною незабаром, чи продовжувати холодну війну в безконечність.

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ СОВЄТСЬКУ АКЦІЮ В НІМЕЧЧИНІ.

Берлін, 4. жовтня. — Всі політичні кола в цьому місті передбачують, що протягом найближчих тижнів, як не днів, Совети почнуть нову акцію в Німеччині, найправдоподібніше здійснять свій від давна вже заповіджений плян щодо скликання „народного конґресу" та проголошення комуністичного уряду як „єдино легального для цілої Німеччини". Ці здогади видвигається у зв'язку з останньою совєтською нотою до урядів Злучених Держав, Британії і Франції з протестом проти встановлення західно-німецької федеративної республіки.

ДВАНАДЦЯТЬ НАЦІЙ НА ОБОРОННИХ НАРАДАХ

Вашингтон. — Міністри оборони і високі офіцири дванадцяти націй, які приступили до Атлантійського Пакту, зібралися в американській столиці на цілу низку нарад для покладення основ під спільну оборону. З-поміж країн, приналежних до Атлантійського Пакту, одна Ісландія не має ніяких оборонних засобів і тому її представляє на нарадах цивільний урядовець.

ДЕПАРТАМЕНТ СТЕЙТУ ВІДНЕСЕТЬСЯ ДО КОНҐРЕСУ В СПРАВІ ПОЛІТИКИ СУПРОТИ КИТАЮ

Вашингтон. — Департамент стейту виявив, що дальше притримується дотеперішніх засад у відношенні до Китаю, признаючи націоналістичний уряд за правильний уряд у цій країні. Одначе, зогляду на змінливі відносини, департамент віднесеться до конґресу за порадами, що дальше робити. У минулому рідко коли уряд відноситься з запитом до конґресу, бо це належить до уряду і до президента признати або відмовляти признання якомусь новому урядові.

АРҐЕНТИНА ПЕРЕВОДИТЬ ДЕВАЛЬВАЦІЮ ГРОША

Буенос Айрес, 3 жовтня. — Арґентинський уряд оприлюднив девальвацію свого песа на 46 відсотків у відношенні до американського доляра. Для переведення цеї постанови уряд заморозив ціни і хвилево стримав імпорт товарів з закордону.

ОЦІНЮЮТЬ КУЛЬТУРНУ ПРАЦЮ У. Н. СОЮЗУ

Бельгійські „Вісті" надрукували в останньому коротке повідомлення про появу вибраних творів Івана Франка в англійській мові, виданих старанням УНСоюзу, стверджуючи велике значення того роду культурної праці для української справи. В повідомленні, м. і., говориться: „Велика вдячність всіх українців належиться УН Союзові за це цінне видання, подібно як і за попередні видання в англійській мові Історії України проф. Кларенса Маннінґа та інших творів. Всі ці видання в англійській мові про Україну, її минуле і її культуру, роблять дуже добру прислугу українській справі та являють собою немаловажний відтинок єдиного фронту українських визвольних змагань. Дорожімо цими виданнями і поширюймо їх всюди, де лиш говорять англійською мовою".

ТРІЮМФАЛЬНИЙ ВИСТУП КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ В ДІТРОЙТІ

4,000 ОСІБ НА КОНЦЕРТІ; АМЕРИКАНЦІ ОДУШЕВЛЯЮТЬСЯ УКРАЇНСЬКИМ НАЦІОНАЛЬНИМ ІНСТРУМЕНТОМ

Дітройт, 3 жовтня. В неділю, дня 2-го жовтня, Українська Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка під мистецьким проводом Григорія Китастого пережила свій перший великий тріюмф на американській землі під час концерту у репрезентативній місцевій Масонік Авдиторії. Концерт, дбайливо зорганізований та розголошений місцевим Канцертовим Комітетом, створеним Федерацією Американських Українців стейту Мішиґен, стягнув поверх 4,000 слухачів, в тому около 800 американців. Між приявними було чимало позамісцевих гостей. В програмі концерту були композиції Стеценка, Леонтовича, Ніщинського, Хоткевича, Китастого, Яценевича та Гнатишина. Один з приявних в листі до Редакції пише про концерт: „Чотиритисячна маса людей зі запертим віддихом чекала на піднесення куртини. Вона піднеслась і приявні побачили небуденний образ: 23 однаково одягнених бандуристів з бандурами, що вже самі собою могли одушевити глядача. Як вони вдарили по струнах, як понеслись перші звуки і перші голоси пісні, багато з приявних піднесли руку, щоб обтерти з очей сльозу радости і захвату"... Попереднього дня Капеля дала з подібним успіхом концерт в Клівленді, започатковуючи цим своє перше турне по Америці. На початку листопада Капеля виступить у Вашинґтоні під час Четвертого Українського Конґресу. Американська преса в Дітройті дала Капелі якнайкращу оцінку. „Дітройт Фрі Пресс" пише, що „Дітройт завдячує Совєтській Росії свій останній здобуток в музичних колах. Якби не віковічна ворожість між Росією і Україною та українська нехіть до всего, що комуністичне, Дітройт, можливо, ніколи не почув би того хвилюючого концерту". Газета стверджує, що на концерті були мило розчаровані всі, хто думав, що в музиці вже немає нічого нового під сонцем. Газета не находить слів признання Капелі та її артизмові. „Хор навіть а капеля був би хвилюючий. З інструментальним акомпаніяментом він був величній" — пише газета, додаючи: „Не може бути сумніву, що для цеї групи артистів є місце на американській концертовій сцені. Їх значення є універсальне: музичне для музиків, розвагове для любителів театру і побуджуюче для втомлених". Подібну найкращу оцінку дають капелі теж інші газети, про що буде мова в дальших числах „Свободи".

ПРИЇЖДЖАЄ ДАЛЬШИХ 420 НОВИХ ІМІҐРАНТІВ СТАРАННЯМ ЗУАДК

Филаделфія, 4 вересня. — Сьогодні і завтра старанням ЗУАДКомітету приїжджає дальших 420 нових українських іміґрантів до цеї країни. Сьогодні приїжджає до Ню Йорку корабель „Дженерал Говзе" і на ньому 300 українців, а завтра приїде заповіджений початково на четвер „Дженерал Балю" зі 120 українцями до ЗУАДКомітету.

ЮРІЙ КОСАЧ В НЮ ЙОРКУ.

В останньому часі приїхав до Ню Йорку з европейської скитальщини визначний український поет, прозаїк і драматурґ, Юрій Косач. Його твори, як: „Черлень", „Мить із майстром", „Чарівна Україна", „Чад", „Клубок Аріядни", „Рубікон Хмельницького", „Дивимось в очі смерті", „13-та чота" та інші широко відомі українським читачам, а його драматичні твори, як: „Облога", „Марш Чернигівського полку", „Наступ", „Зрада" та інші довго не сходили з українських сцен в Европі. Ю. Косач має надію, що він тим більше зможе продовжувати свою творчість в цій вільній країні.

ТІТО ПРО ЗАГРОЗУ СОВЄТСЬКО-ЮГОСЛАВСЬКОЇ ВІЙНИ

ЗАЯВЛЯЄ, ЩО ЮГОСЛАВЯНИ ВОЛІЮТЬ РАДШЕ СМЕРТЬ НІЖ СОВЄТСЬКУ НЕВОЛЮ.

Веоґрад, 4 жовтня. — Маршал Тіто, промовляючи до около 600 військових старшин та гостей на бенкеті після закінчення воєнних маневрів минулого тижня, заявив, що Югославії загрожує війна та що югославяни воліють радше згинути чесно на полі бою, ніж мали б покоритися в совєтську неволю. Він говорив: „Ми любимо кожну п'ядь нашої землі, бо вона посвячена кров'ю своїх найкращих синів, і ми готові боронити її до останнього віддиху перед кожним нападом, без огляду звідки він наступив би. Ціллю нашого життя є здерти маску та показати справжні обличчя тих, що обріхують та ганьблять нас в нашій власній країні". Тіто в дальшому високо оцінив теперішній стан югославської армір, стверджуючи виїмкове положення, в яких маневри відбулися. Нав'язуючи до теперішнього становища югославської делеґації на сесії Генеральної Асамблеї в Ню Йорку, Тіто ствердив, що вона вважає своїм обов'язком сказати світові правду не для „західної реакції", яку він не вважає ліпшою від Совєтського Союзу, але для самої правди. Виступ Тіта, якому в дипломатичних колах надається рішального значення в теперішній стадії совєтсько-югославської боротьби, потвердив з черги, що теперішні югославські лідери справді рішені „не гнути спини як раби", але боротись, якщо зайде така потреба.

СОВЄТСЬКІ САТЕЛІТИ ВИЗНАЮТЬ КОМУНІСТИЧНИЙ РЕЖИМ В КИТАЮ.

Лейк Соксес, 4 жовтня. — З добре поінформованих джерел заявляють, що Югославія та чотирьох совєтських сателітів, що є членами О'бєднаних Націй, плянують піти за прикладом Москви та визнати нововстановлений комуністичний режим Китаю за єдиний легальний уряд країни. Москва зробила це вже два дні тому. Західні дипломатичні кола висловлюють сумнів чи визнання комуністичного уряду Китаю такими „державами" як Чехословаччина, Польща та підсовєтська Україна і Булорусія може мати будь-яке значення для того уряду та чи воно надасть йому більшого авторитету. Становище Югославії теж не є жадною несподіванкою, бо не зважаючи на конфлікт між Сталіном і Тітом, Тіто залишився таким самим тоталітарним большевиком, яким є теж Сталін.

НАЦІОНАЛЬНИЙ КИТАЙ ЗРИВАЄ З МОСКВОЮ.

Гонґ Конґ, 4 жовтня. — Реагуючи негайно на рішення совєтського уряду щодо визнання китайського комуністичного режиму, китайський національний уряд повідомив вчора ввечорі про зірвання дипломатичних стосунків з Москвою та про відкликання своєї дипломатичної місії зі совєтської столиці. В своїй ноті, переданій совєтському амбасадорові, китайський уряд стверджує, що „комуністичний режім, встановлений в Пейпінґу, є виразно накинений Москвою проти волі китайського народу". При цій нагоді китайський уряд знову стверджує совєтську загрозу для миру на Далекому Сході.

ЗАПОВІДАЮТЬ МОЖЛИВІСТЬ ЗВІЛЬНЕННЯ АРХИЄПИСКОПА СТЕПІНАЧА.

Рим, 4 жовтня. — Ватиканські кола потвердили вчора висловлені вже пресою надії, що одним з перших виявів доброї волі Тіта у відношенні до Заходу буде звільнення засудженого на 16 років тюрми три роки тому архиєпископа Алойзіюса Степінача, примаса Католицької Церкви в Югославії. Його засуджено під закидом колябораціонізму з німцями. В поінформованих колах заявляють, що протягом останніх місяців архиєпископові вже два рази пропонували звільнення під умовою, що він виїде з Югославії, але він відмовився. Югославський представник в Об'єднаних Націях заявив, відповідаючи на запит в цій справі, що він не є компетентним забирати на цю тему голос.

ЗАХІДНА ПОЛІТИКА ТА „БИЗНЕС" В КИТАЮ.

Токіо, 4 жовтня. — Японці та окупаційні власті з увагою очікують на становище західних країн в справі останніх подій в Китаю та визнання Совєтами китайського комуністичного режиму. В поінформованих колах вважають, що Британія готова піти за прикладом Совєтів та визнати комуністичний уряд щонайменше де факто, щоб в той спосіб могти продовжувати свої торговельні справи в тій країні.

МОЖЛИВІСТЬ СПІЛЬНОЇ ІТАЛІЙСЬКО-ФРАНЦУЗЬКОЇ АКЦІЇ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

Рим, 4 жовтня. — До столиці Італії прибув несподівано французький міністер внутрішніх справ і у зв'язку з цим тут поширилася вістка про можливість координації поліційної акції проти комуністів в Італії і Франції. Відвідини міністра не є офіціяльні, але його наради з представниками італійського уряду переконують про важливість цих відвідин. В поінформованих колах вважають, що координація поліційної акції обох країн проти комуністів полягала б насамперед у виміні інформації щодо нелеґальної комуністичної активности та співпраці в поборюванні підривної п'ятиколонної роботи. При цьому звертається увагу, що італійська й французька комуністичні партії є єдиними по цей бік залізної завіси, які належать до Комінформу та на які Москва насамперед розраховує в своїх плянах щодо „світової революції".

ПРОДОВЖУВАТИМУТЬ НАРАДИ В СПРАВІ АВСТРІЇ.

Лейк Соксес, 4 жовтня.—Міністри закордонних справ чотирьох великодержав мали б в найближчий четвер знову відбути свої наради в справі підготовки мирового договору з Австрією. Всі численні дотеперішні наради не дали жадного результутату в основних справах.

НАРАДИ БАЛКАНСЬКОЇ КОМІСІЇ.

Лейк Соксес, 4 жовтня. — Створена на пропозицію Австралії нова Балканська комісія Об'єднаних Націй почала вчора свої наради над можливостями „нормалізації" стосунків між Грецією та її комуністичними сусідами.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число в понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

ДЕСЯТИРІЧЧЯ МОСКОВСЬКОЇ НЕВОЛІ

Багато нещасть спадало на цю частину України, що її звемо Галичиною, в часі польського панування, що тривало довгі століття, але Боже Провидіння довго не давало їй зазнавати ще гіршого лиха-московського панування. Щойно тому 10 років-коли не брати під увагу короткої московської окупації в часі першої світової війни—спало й на цю землю найбільше нещастя України — „возєднання" зо „старшим братом", з Росією. Це є справжня „чорна дата" в історії Галичини, від якої зачинається брутальне нівечення усіми силами і засобами Москви духа тої природної злуки Галичини з рештою України, якої одиноко вірним висловом є дата 22 Січня 1919 року. Як на глум свою „дату" приказує Москва українському народові ще й торжественно святкувати.

Московська диктатура вже й в Галичині така сильна, що й там закріпощений наш нарід буде змушений в дні 30 жовтня слухати промов висланників з Москви чи таки власних квізлінгів, які говоритимуть неправду про „велике всенародне державне свято зєднання українських земель". Розуміємо це добре і ми, американські українці, бо ми теж обзнайомлені з совєтською дійсністю. Але мусимо з соромом признатись, що хоч живемо на вільній амер"канській землі, проте знайшлася між нами така горстка зрадників, що тут добровільно святкують „чорну дату" України та ще мають відвагу взивати усе американсько-українське громадянство до участі в тому святкуванні й ширити англійською мовою між американцями неправду про сучасне трагічне положення України.

Комуністична преса, що виходить українською мовою в Злучених Державах і Канаді, розписалася отсе дуже широко й бомбастично про цю „чорну дату", себто про „Десятиріччя зєднання західно-українських земель з Радянською Україною". Большевицькі УЩВісті нагадують російську „Жовтневу революцію" пишучи, що їй „завдячується", що „Україна стала вільною, суверенною, послідовно демократичною". На іншому місці читаємо в цій газеті ще й таке, що „процеси зєднування всіх українських земель відбувалися при активній допомозі братнього російського народу, з яким український народ вяже тісна боротьба за краще майбутнє". Часопис навіть заповідає, що друкуватиме ще багато матеріялу про те, як треба американським українцям відзначити „30 жовтня як всенародне свято українського народу".

В Америці настали тепер такі переміни, що вже самі комуністи не надіються, що б їм вдавалось стягати на свої збіговища більше число навіть своїх поплентачів. Відпекуються від комуністів щораз частіше ліберальні американці з визначними іменами, яких вони зручно використовували у своїх „прогресивних" і ‚безпартійних" маніфестаціях. Подібного надіються природно теж і українські комуністи. Тому теж пишуть заздалегідь про „скромні" торжества!

Цікаво буде знати, чи ще й сьогодні зможуть большевики далі обдурювати хочби і маленьку частину американських українців. Думаємо, що живі свідки „возєднання", що вже є між нами в Америці, а зокрема ті, що перебували в сибірських концлагерах, допоможуть освідомити кожне наше товариство в Америці до такої міри, щоб в наших громадах і сліду не стало зо зрадників американського й українського народів. Якби так сталось, то це була б гідна згадка про 10 років терпінь Західної України в московській неволі.

Рятуймо нашу пресу!

Хто визнається хоч трішки в обставинах, в яких находиться уже від довгого часу українська преса в Америці, той цілком певно погодиться з нашим закликом: Рятуймо нашу пресу! Отже рятувати треба теж і „Свободу", як хочемо втримати її щоденною газетою.

Нашої преси потрібно тепер не тільки для старого покоління читачів, що хоч з кожним днем маліє, але проте ще далі веде провід у кожній акції, звязаній з допомогою визвольним змаганням українського народу, але теж і для цієї нової української сили, що тепер до нас прибуває з европейської скитальщини. Надії на остаточне визволення України мусять бути надалі плекані й тут, а якраз українська преса була на американській землі тим чинником, що ті надії не тільки плекала, але й помагала їх здійсненню.

На вільну українську пресу в Америці спадає тепер обовязок ще глибшого й ширшого плекання української національної думки, бо Злучені Держави стали центром світової політики. До того обставини так склались, що маємо тепер між собою знамениті журналістичні сили. Ці сили повинні бути обовязково притягнені до праці й використані.

Але чи це можливе в сучасних обставинах? Яка українська газета може це виконати?

Не може цього виконати навіть і найстарша українська народна газета в Америці, якою є „Свобода", що вже 57 років вірно служить свому народові.

В подібному положенні знайшлася в Америці уся „чужомовна" преса, включно з тою, що спиралася досі на такі етнічні групи, які нараховують мільйони своїх членів і, як от жидівська група, мають між собою багато заможного елементу, що завжди підтримує культурно - національне життя. Це положення тепер поправляється, бо кожна з тих груп дістала більшу скількість свіжої крови з Европи, яка не може обійтись без рідної преси і так є теж з українською етнічною групою. Тому надіємось, що цього року не буде вже потреби так широко розяснити нашому загалові потребу піддержки рідної преси, як це бувало минулими роками. Ми певні, що в цьому допоможуть нам нові сили, що ще недавно були скитальцями, а тепер знайшлись на такій вільній землі, де можна свобідно плекати теж і українську мову, як і дбати про рідну книжку і газету. Ми переконані, що теж і цього року наші старі читачі підтримають свій часопис щедрими жертвами, щоб він міг вдержатись бодай у теперішньому виді до найближчої конвенції У. Н. Союзу, яка вирішить його дальшу судьбу.

І. Кедрин.

Чи буде 3-та світова війна?

Для істориків і політиків питання, сформульоване так як угорі, звучить диковинно. Проте воно існує в широкій прилюдній опінії всіх народів світу, воно хвилює все людство і тому дістало вже право громадянства перебувати у цій формі також на сторінках поважної преси. Бо щоб відповісти на таке питання „так" або „ні" та ще й виворожити докладну дату вибуху війни, на це треба дійсно тільки ворожбитів. І справді, час для ворожбитів і ворожок сьогодні дуже пригожий: віра в добрий геній людства, який повинен покласти край самовинищуванню народів, обнялась із зневірою; надії, що світ іде до кращого, переплітаються із сумнівами. Наслідком цих настроїв бачимо в Европі масовий нахил до містицизму та повінь ворожбитів і ворожок, що черпають своє знання майбутнього з зір, карт, ліній долонь або релігійної екстази. Усе це прояв душевного неспокою людства, яке глибоко розчароване наслідками останньої війни і не знає, що йому принесе завтрішній день, і через те жагуче прагне розвіяння своїх сумнівів.

Причини воєн — погані мирові договори.

Тимчасом між історіософією та політикою з одного боку й ворожбицтвом з другого більш менше така різниця, як між невблаганною конечністю та суб'єктивним бажанням, або між наукою та мрією. Ворожбити йдуть по лінії бажань своїх клієнтів, історики й політики стверджують факти й намагаються виводити з них деякі, дуже загальні й обумовлені, логічні висновки. І коли пересічна сіра людина ставить справу просто, руба, щиро, але й примітивно: „чи буде нова війна?" — то історик і політик стверджують: **всесвітня історія це історія воєн і мирових договорів** і як довго існує людство, так довго — по всій імовірності — існуватимуть війни. Їхнім джерелом є зудар інтересів, що їх не можна узгіднити мирно. Тому війна не є ціллю сама для себе, тільки одним із засобів політики, якої завданням є кермувати життям збірнот. Факт існування таких численних воєн має свою причину у поганому формулюванні справедливих мирів, себто — у несправедливості мирових договорів, в їх недосконалості. Залишається відкритим питання, чи взагалі мировий договір може бути настільки досконало справедливий, щоб виключив на майбутнє невдоволення одної з договірних сторін, тим паче, що з бігом часу виринають на міжнародній арені нові чинники, які стають реальними чинниками політичного життя, іншого, як те, що було в хвилині підписування останнього миру. На мирових договорах мститься здебільша брак історичної й економічної освіти в їх авторів, або взагалі незнання складних проблем, з котрими зв'язана справа даного договору. Тому тепер мирові договори здебільша підготовляються в комісіях фахівців. Лихо тільки, що між ними теж не завжди рішає критерій фаховости і не завжди дійсні фахівці стоять на висоті свого завдання, не завжди доростають до своїх завдань державні діячі, що складають і підписують умови. У всесвітній історії чимало прикладів, що державні діячі навіть найбільшого формату не всилі передбачити тих усіх нових явищ, які мусять появлятися у дальшому житті людства. Ось на приклад на віденському конгресі у 1815 р., що впорядкував Европу після хаосу, що в нього штовхнув Европу Наполеон Бонапарте, навіть такі тамошні державні діячі-дипломати, як француз Талейран і австрійський німець Меттерніх„ зробили помилку, що мститься по нинішній день: з вдячности до Росії, як союзниці проти Наполеона, вони затвердили всі грабіжництва Московщини, переведені впродовж 18-го сторіччя, в тому й загарбання України, та вперше санкціонували Росію, як „єдину-неділиму" східньо - европейську великодержаву. І вони не передбачили теж розвитку промислу, що створив нову робітничу суспільну верству з усіми її потребами, ані теж сили романтизму, як суспільно - літературної течії, яка в революціях 1830 року (т. зв. липнева, у Парижі) та 1948 р. („весна народів" м. ін. скасування панщини в Галичині) появилася як реально-політичний, розбурхуючий уми чинник. Все ж, віденський мир був настільки добрий, що — поминаючи згадані революційні події — вдержав в Европі мир аж до 1866 року (німецько-австрійська й австрійсько-італійська війни) та 1870 року (німецько - французька). За ось напр. зразок політичної мудрости й передбачливости виявили у берлінському мировому договорі з року 1878 такі державні діячі, як пруський канцлер Бісмарк і англійський премієр Дізраелі, що разом рішуче спротивились поширенню російських впливів на Балкані й стали в обороні побитої Росією Туреччини, здаючи собі справу, що впустити Росію у Дарданелі це значить впустити її на Близький Схід і на побережжя Середземного моря. Цієї лінії тримається Захід по нинішній день.

(Докінчення на стор. 3-тій).

„СОЛУКИ-ФІЛЬМ"

Нас покликано оглянути деякі фільми: „Українські ДП", „Свято весни", „Бандура хор" і таке інше. Озаголовлено їх „Солук-Фільм". Змістом їх є події, чи фрагменти подій нашої сучасної національної дійсности. Наші втікацькі маси, їх проводирі, їх мистці... В барві, в звуці і слові ми могли бачити записаною ту дійсність.

Насувається при тому завжди багато питань. Лишаєш в душі фільми і дивишся через них і за них. Всі виміри простору хочеться бачити при тому і одно лише нас при тому хвилює, що ми так мало живемо і чуємо себе історично. Дивуєшся, наприклад, що цей Солук-фільм, чи не єдина наша спроба щось робити в цьому напрямку.

Наш час вже давно пересягнув письменство каменю і папіруса. Щодня бачимо у велетенських палацах на екранах велике всеобіймаюче життя нашої епохи. Сила мистецтва і сила техніки в поєднанню дає чарівний ефект і коли вертаємося до себе, до нас, нам лишається ствердити тільки одне: як мало ми самі беремо участь у творенні чогось подібного. Це нас хвилює і одночасно ранить нашу людську достойність.

Тому ще з більшою приємністю дивишся, бачиш і подивляєш кожну, хай несміливу спробу когось з нас переступити ту межу, що здається нам неможливим, і зробити бодай ті перші кроки, що вели б до мети. І тому фільми Солука зворушують нас не лише тим, що вони є, по змісту, фільмами нашого всесвітнього горя, але також тим, що вони є доказом нашого бажання, вбрів усьому, не лишитися і тут без спробу фільмопродукції. І треба сказати, що та спроба має всі елементи мистецтва "того" роду, коли брати ті записи, як лише документарний вияв. Їх основні принципи є правельні і обіцяють собі майбутність.

О! То нічого, що ми не маємо в таборах потрібного знаряддя, чи потрібного приміщення. Ми все таки робимо. Ми дерзаємо. Хто може закинути нам брак доброї волі? І з того всього складено „Солук-Фільм" і всі ми можемо його бачити на якому завгодно екрані.

Ось ті живі картинки з часів нашого втікацтва. Чи не є то великий наш „ісход" у світ? Чи не варто його записати для тих, що прийдуть по нас і будуть шукати наших слідів, щоб на них оперти нашу історію? Так варто, будуть шукати... і знайдуть. На цей раз знайдуть, бо є то записано. Праця, творчість, побут забави... У тоні і барві, свіже і живе. І коли хтось з нас умудрився все то зробити, маючи до своєї диспозиції лише двоє своїх рук, хіба ж то не досягнення?

Тільки, що ми не завжди схильні ті речі бачити так, як їх бачити треба. І не завжди ми самі сприяємо. Є дивним, але ствердити все таки треба, що пятдесять відсотків наших неуспіхів ми повинні віднести на конто нашого взаємо-несприяння. Може хтось над чимсь битись, не спати ночей, шукати людей і допомоги. Кого це з нас обходить? Хоче він „бути славним"? Хай сам собі і допоматає. Ми тут збоку.

Теж, очевидно, філософія, але філософія маленької душі і бідного серця та розуму. Кожна справжня людина лякається такого змізерніння і кожна розумна людина добре знає, що творчість і наснага одиниць, це творчість кожного з нас, як цілості. Ті вартості не є вартостями одиниць, а вартостями нас усіх. Чому ж би то не взяли і ми участи у тому творенню чогось всім нам потрібного?

Дивлячись на ті фільми, ми були зворушені, а одночасно вдячні п. Солукові за те, що він дерзає. Він покликав нас, як свідків, щоб ми бачили його роботу, щоб ми йому повірили, щоб ми йому кожний по своєму помогли. Бо ж історія фільму ще не скінчилася. Вона щойно в початках. Навіть великі і славні Голивуди щойно в зачатках свого розголосу. Що значать ті кілька десятків років від коли почав свою кар'єру фільм. Перед ним безконечна майбутність. І чи не варто і нам взяти дещо більшу участь у творенні тієї майбутности?

Фільмові „Солук-Фільм" бажаємо успіху. Він на таке заслуговує. Віримо, що і між нашою громадою і в широкому світі знайдуться охочі спільники „Солук-Фільм"-у. Спробуймо наші сили складати і побачите, що нам від того буде тільки краще.

У. С.

Читайте українські книжки та часописи, бо читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.

Юрій Липа.

КІННОТЧИК

1)

Котовський, пів молдаванин, під Українець, найвірніший союзник комуністів, веде свою кавалєрію в жіночих саках, у соломяних брилях із квітами, у портєрських червоних кашкетах, із червоними зірками скрізь на чолах, на спинах, на грудях, у гривах кінських позаплітувані...

Наказ має — по заняттю Одеси знищити опертя Південної ґрупи Українців, опертися на Дністер і вдарити на Роздільну. Одесу взяли — уже Мішка Япончик, випадковий маршал комуністів і вождь бандитської Молдаванки, плюндрує, грабує, забиває, у лайку апашів одеських большовицькі гасла вплітаючи.

У бік Дністра котиться Котовський.

На Тираспільській дорозі, широкій як вулиця, серед нагого степу зустрічає дві тачанки з кулеметом і шість ворожих кіннотчиків.

— Знищити, — в сідлі підноситься, адютантові показує, сам високий, чорний, губи прикушує.

— На кулємет? — каже адютант.

— На кулємет! — каже Котовський глузливо, — і то ти поведеш, голубок.

Тут мовби струмки запаленої нафти почали шосою й полями розливатися — скачуть чорно вбрані котовці. Один другого переганяє, один другого не розпізнає — кричить. Шаблі наголо, — капелюхи з квітами злітають.

Зациркотів кулємет із тачанок, — падають коні і котовці. Хоч два кіннотчики втікли, таки тачанки зупинились.

— Ну, поцілуй мене, Василю, — кажуть на тачанці. Уже нам з тобою нашого полку не догнать.

— Уже його не побачимо,— киває Василь смутно. Та памятатимуть нас проклятi котовці.

Метальовим свистом посвистує хижацька кавалєрія. Уже близько.

— Гей, — каже Василь, — оточили нас проклятi котовці кліщами. Давай сюди з твоєї тачанки бомби, давай шашки піроксилінові. Усе сюди — на купу, усе — разом!

Замовкає кулємет, підлітають котовці з криком; і — серце в найсміливіших завмирає. Бо там встає один на тачанці, запал у бомби рве, кричить щось і під себе кидає. Та лишень мить минула.

Вдарив вибух чорном стовпом, — вирвало з землі, з шоси глибоку вирву, — вирвало тачанки, вирвало й багато сміливих котовців.

— Хто то були? — підіздить Котовський хмуро.

— З паперів — старшини й козаки 2-го кінного імені гетьмана Н. Полку. Відстали від своїх.

— Догнати 2-й кінний і знищити.

Потім думає трохи, дивиться на розгорнену вибухом землю з пошаною: він шалену кров, що вміє гинути, шанує.

— Поховайте цих... — каже Котовський — і дошку з написом на їх могилі дайте.

Подумайте. Він усе любить виразне.

— І напишіть, — каже — „Проти героїв усяка помста безсильна".

Обозні люди могилу копають, а він клепле джиґуна-коня по шиї і рушає з місця ґальопом у погоні за 2-м кінним імені гетьмана Н. полком, що стоїть недалеко, у містечку.

Ба, стояв ще недавно, та дістав наказ із штабу з Кучурґану: посуватись у бік Дністра, в разі оточення — перейти Дністер на румунську територію, — і вирушив поночі, помацки.

А містечко спить: дзеркаляться березневі спокійні калюжі під зеленими віконцями аптекаря, чорніють тички на городах, двері скрізь позамикані, вікна пітьмою в світанок щуляться.

Хто і встав із міщан — не поспішає на вулиця виходити. В девятнадцятім році на вулиці — легко закривавитись своєю й чужою кровю.

Тільки чути — крізь сонне містечко скаче хтось кінно щей другого коня за собою провадить.

Слухають примружені вікна, заспані двері. А той хтось уже сходи пересягає в деревляному готелі „Уніон", брязкаючи шаблею через темний коритар перебігає, в чиїсь низькі двері кулаком гатить.

А звідки йому бас — лайкою прокльонами.

— Вальо, — прибулий благає під дверима — не чудач, вилазь. Уже червоні містечко з двох боків беруть. Твій Дешко з річами поїхав з полком. На вулицях, як помелом змело. Валько, я вже тобі й твого коня привіз, — не робиж дурня з себе!

Напів одчинилися двері. Із чорним чубом лоб величезний виглянув. Густобровий, довгоносий булькатими карими очима дивиться на старшину.

Мовчки дивиться велитень у білизні. Потім прикладає палець до уст, брови луками зводить угору.

— Григорій! — каже. — Я не можу. У мене — женщина.

— Валю!

— Григорій, ти ще молодий, — рипить велитень. Ти не знаєш правил війни — кожний замір треба закінчити. А тут — женщина, лицарський обовязок.

— Убють же...

— Не твоє діло, Григорій. Знай, що сотник, Валєнтин Недайхата, нащадок славних запорожців і сам запорожець, не згине марно.

Ще дивиться в лице молодому старшині, прижмурює ліве око і замикає двері.

— Лицарський обовязок — чути ще за дверима.

А приятель уже вибігає з коритара:

— Коня тобі зоставляю! — кричить.

Йому наздогін — жіночий сміх.

За немалу хвилю виходить сотник Недайхата спокійний, з вікна першого поверху на подвіря дивиться.

А там двоє котовців його коня відвязують, беруть.

— Коня, такі сини, ироди, оддайте!

(Дальше буде).

ДОПОМОЖІТЬ „СВОБОДІ" ДОПОМОГТИ ВАМ!

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ДОБРОВІЛЬНИХ ДОПЛАТ ДО ПЕРЕДПЛАТ І ПРЕСОВОГО ФОНДУ „СВОБОДИ"! ДОПОМОЖІТЬ „СВОБОДІ" ЩЕ ГОЛОСНІШЕ ЗАГОВОРИТИ В ОБОРОНІ УКРАЇНИ ТА ЗА ПЕРЕМОГУ ІДЕАЛІВ СВОБОДИ І ДЕМОКРАТІЇ В СВІТІ! ВИКОНАЙТЕ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК ТА ВИШЛІТЬ НЕГАЙНО СВОЮ ЩИРУ ЖЕРТВУ НА ВДЕРЖАННЯ І РОЗБУДОВУ „СВОБОДИ", ЩОБИ ВОНА МОГЛА ВИКОНУВАТИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК ВІДДАНОЇ СЛУЖБИ НАРОДОВІ, ГРОМАДІ І ВАМ САМИМ!

Чи буде 3-та світова війна?

(Докінчення з 1 стор. 2-гої)

Наслідки Ялти - Почдаму.

Так, кожна нова війна є наслідком війни попередньої, чи — точніше кажучи — поганого миру, що закінчив попередню війну. Здається, що сьогодні нема вже у світі одної не то політично думаючої людини, а навіть сірого громадянина з вулиці, який не знав би, що керманичі західніх великодержав, які вели останню війну, конкретно Рузвелт і Чорчил, зробили ще в часі самої війни умовами про її закінчення такі зловісні помилки, що стали зараз же зародком нового конфлікту. Ці помилки такі великі, що й досі, в 4 з половиною років після закінчення бойових дій, нема ще мирного договору, який встановив би новий політичний лад на покалічених війною теренах Европи й Азії, а все ще існує стан „між війною і миром", все ще існує політична провізорія, тимчасовість, від котрої терпить безпосередньо цілий ряд народів і посередньо — ввесь світ. Ось напр. не тільки нема нових кордонів Німеччини, що на них погодились би всі зацікавлені ними держави, але — навпаки — Вел. Британія виразно заявила устами своїх державних керманичів, що ніколи не признає теперішнього східнього німецького кордону, який для Росії є „ненарушним фактом" (т. зв. лінія Одри-Нойси, за якою Польща віддалена від Берліна на кількадесять клм., а Кеніґсберґ і вся Східня Прусія належать до — Росії!). Також західні великодержави і досі не признали Росії балтійських держав, що їх Совєти просто загарбали і тепер безпощадно винищують, десятками тисяч депортуючи тамошнє населення на схід. Коли ж із іншимив военними противниками (Італія, Мадярщина, Болгарія і Румунія) аліянти і підписали мирові договори, то по-перше ті договори ще неповні (нема ще умови з Італією про долю її колоній) і по-друге, західні аліянти разураз у своїх гострих нотах звертають увагу трьом останнім вищезваним державам, теперішнім совєтським сателітам, що ті сателіти яскраво порушують різні постанови мирових договорів.

Замість мира маємо від років „холодну війну". Ця безкровна війна, яка проте шарпає людські нерви й коштує велетенські гроші на нові зброєння, є наслідком помилок демократичного Заходу (през. Рузвелта і Чорчила), зроблених у Ялті і Почдамі. Замість підготовити тривкий мир, ті злощасні умови з Совєтами підготовили ґрунт під новий конфлікт і створили зародки можливої нової війни.

Ніхто війни не хоче!

Однак тієї війни ніхто не хоче. Війни не хочуть Совєти, бо відчувають свою військову нижчість і господарську слабість. Тому грають на проволоку, щоб тим часом вести підривну роботу своїми п'ятими колонами у державах Заходу та внутрі скріплюватись і — зброїтись. Не хочуть війни і західні великодержави. Франція боїться стати новим великим боєвищем, Англія об'єктом летунських атак, Америка здрігається на думку про нове велетенське зусилля, що його треба би вкласти в Европу. Дебати над Атлантійським Пактом і законом про допомогу на зброєння европейським державам виявили недвозначно, що американський нарід тільки тоді візьме участь у новій війні, якщо його знову спровокують, якщо виявиться, що війна дійсно немינуча і якщо дійсно европейські партнери Атлантійського Пакту викажуть свою волю і силу боронитись перед напасником. Америка не промине ніодного засобу, що міг би довести до злагоди з СССР та оминути нову війну. Відсіль і відома надія през. Трумана, що можна „договоритись" із Сталіном.

Нам, що знаємо Росію краще американців, усі ці надії й заяви видаються щонайменше дивні: ми бачимо в них лиш воду на млин совєтської тактики відволікати зудар та зайву витрату енергії. Однак найприкметнішою рисою не тільки американської, але й британської та французької закордонної політики останніх чотирьох років є саме хитання поміж бажанням зберегти мир та нехіттю до диктатури в СССР, як вічної загрози мира. Кожна диктатура, не вважаючи на терор, як засіб панування у власній країні, що дозволяє їй не рахуватися з думкою народу, мусить покликуватись на щораз нові успіхи, бо інакше відразу виринає смертельна небезпека внутрішньо - партійних опозицій, змов і „ухилів", погрожуючих упадком володіючої кліки. І коли ми, українці, що знаємо Росію і большевизм з власного досвіду, коли ми знаємо, що взагалі Росія ніколи не виречеться добровільно свого імперіялістичного гону та що зокрема московський большевизм мусить штовхати СССР шукати на чужих теренах щораз нової здобичі, — то західній, особливо американський, світ усе ще не є в цьому певний і все ще не покинув надії, що „може таки вдасться вразумити" Совєти й може таки зможуть мирно існувати поруч себе й співпрацювати два світи інших суспільно-економічних і державно-устроєвих систем (оманна теорія покійного Рузвелта).

Вислід другої світової війни накреслив нові фронти, між якими — по всій імовірності — дійде до нового зудару. Стан провізорії не може тривати вічно. Але може тривати дуже довго. У таких часах, як тепер, момент несподіванки грає найбільшу ролю. Кожна несподівана дрібна пригода, якийсь прикордонний „інцидент", якийсь замах, сварня у родині Сталін-Тіто, вибух громадянської війни в Кореї чи якась інша мара може стати іскоркою, що знову підпалить бочку з порохом, якою є теперішній „мир". Але такий стан тимчасовости може теж тривати довго-довго, довше коротшого життя одного покоління. Це повинні мати на увазі усі теперішні еміґрації і в своїх політичних міркуваннях не кермуватися тільки власними бажаннями.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Український Оперовий Ансамбль.

Бурхливі хвилі Атлантійського океану причалюють нам до Злучених Держав Америки українських скитальців. Це люди близькі нашій душі. Ми всі тут старались, щоб дати змогу українським скитальцям переселитись на сталий побут у нашій країні, скінчити скитальчу недолю і розпочати нове життя. Між прибуваючими переселенцями бачимо вельми побажаний і вартісний елемент. Бачимо науковців, професіоналістів, робітників, хліборобів і талановитих мистців. Увесь цей цінний людський матеріял, ми віримо, скоро знайде свій власний шлях в країні „золотої нагоди", до якого вони стреміли довгі роки.

Сьогодня ціла Америка дізналась про славну Капелю Бандуристів, яка тепер ґастролює з концертами, і дивується новому, досі незнаному на цій землі українському мистецтву. За Капелею Бандуристів злетіли до нас білі птахи українські оперові співаки і осіли у нас в Дітройті. Строять свої голоси наче зброю борці і готовляються підбити наші серця, розкинути захват української пісні і започаткувати новий зворот в нашому громадянському житті.

Дітройська громада сердечно вітає дорогих гостей-співаків і готовиться на привітній концерт, який дадуть нам наші оперові співаки уже 16 жовтня б. р. в Українському Народному Домі. У звязку з цим концертом оснувався ширший громадянський комітет Прихильників Української Пісні, складений з різних шарів провідних громадян, для попертя цієї визначної імпрези. До комітету ввійшли такі особи: п. Юліян Ревай, п-ні Надія Атаманець, о. Стефан Побуцький, п-ні Стефанія Цимбаліст, п. Тарас Губіцький, п-ні Доня-Стефанія Демрей, п. Іван Кустодович, п-ні Марія Ясінська, д-р Василь Витвицький, п-ні Марія Градовська, п-ні Анна Левкрут, п. Дмитро Атаманець, п-ні Стефанія Андрусевич-Гоменюк, п. Володимир Дідик, п-ні Марта Вихорек, п-ні Катерина Ігнатюк і п. Микола Шустакевич.

Повищий комітет запрошує усе наше громадянство Дітройту, Гемтремк, Дірборн і Виндсор до численної участі в цьому першому того роду концерті і цим засвідчити оцю братню близкість, любов і замилування до своєї рідної пісні.

Музичним керівником Українського Оперового Ансамблю є п. Богдан Пюрко, знаний у Західній Україні а потім на скитальщині зі своєї вельми видатної мизучної праці. Оперовий Ансамбль, з п. Богданом Пюрком у проводі, має у своїм складі визначних оперових співаків з якими він давав великі оперні вистави на еміґрації і яких будемо мати приємність пізнати на Привітньому Концерті, а саме: Лідія Горн — драматичний сопран, яку европейська преса виносить на перший плян і яка виступала у світової слави операх Вердія, Пуччінія та інших; Наталя Носенко — ліричний сопран, про яку пишуть, що вона є незрівнана в опері Мадам Батерфлай в партії Чіо-Чіо Сас; Ігор Зайферт — високої скалі дзвінкий тенор, теж незрівнаний в операх Мадам Батерфлай, Тоска, Ля Боґем та інші; Михайло Мінський, вельми обіцюючий молодий барітон і Іван Рудавський-ліричний барітон, який під цю пору перебуває у Шікаґо і який теж належить до складу оперного ансамблю.

Ця група співаків має муравлину працю за собою, яка в часах военної хуртовини нераз була розбита і в тріски рознесена обставинами гіркої скитальщини. Але життєздатність українського організму, молодечий захват і енергія тільки ще дуще кували неподатливість самого керівника і його вірних друзів-співаків. Часом приходили трудні життєві хвилини і здавалось тоді, що на-ніщо здались усі їх старання і зусилля а до горла підступали сльози. Та вони не подавались і працювали на співацькому полі, піддержували себе взаїмно і своїх братів українців у скитальчій недолі.

Кожний український часопис европейської еміґрації містить на своїх сторінках високі признання за їхню мистецьку працю, прихильні а то й неприхильні згадки (всяково бувало) про утруднений шлях, яким пробивались оці наші соловії, і тоді, коли нам тут на американській землі, добре у вигідній хаті спалось і смачно їлось, вони — бодай незгадувать — на чужині, у ворожому окруженні, здані на ласку чужих держав, гляділи в нашу сторону з вірою і надією.

Тепер це все остало поза ними. Вони не хотять думати про минуле і йдуть на зустріч кращій будучності. Вони з нами і хоч матеріяльно бідні але надійні, радісні життєві. Це наші українські соловії! Їх, силою ворожого наїзду було замкнено у залізну клітку совєтського режиму і заставлено співати на славу ворогові, але вони вифурнули як птахи із залізної клітки у широкий світ і крізь життєву бурю, через далекі простори і широкі моря, прибились до нас, на вільну землю.

Тепер вони з нами і хотять увійти в наше громадське життя, працювати по своєму знанню і бути пожиточними громадянами. Вони є наші. Годиться піднести факт, що частину приходу із цього концерту призначається на користь Українського Допомогового Комітету, якого фонди значно вже змаліли. Ця оферта, це шляхотний жест самого керівника п. Пюрка.

Не від річі буде згадати, що Оперовий Ансамбль завітає з концертами до Клівленд, Шікаґо та інших міст, щоб дати усім українцям нагоду пізнати красу української пісні у виконанні оперових співаків.

Привітаймо ж їх щирим серцем, прийдім громадно і послухайло їх!

Комітет Прихильників Украніської Пісні.

БРИТАНІЯ МОБІЛІЗУЄ ВЧЕНИХ ДЛЯ АТОМОВОЇ ПРАЦІ.

Лондон, 3. жовтня. — Після недавнього проголошення про атомову експльозію в Совєтському Союзі, британський уряд повів в цілій країні широку кампанію за набором молодих вчених до праці над дослідами атомової енергії. Британія, як відомо, має три атомово-дослідні інститути.

ПОДВИВНО ЩАСЛИВИЙ. Л. Е. Люїс, зловив цього чотири-фунтового слижа під час конкурсу в Бозмен, Монт., і одержав за це 1,000 долярів нагороди. До Конкурсу ставало 2,000 рибаків.

Як діє Плян Маршала

В недавнім числі „Транс-Атлантику" — бюлетень Адміністрації Економічної Співпраці, що переводить Плян Маршала — поміщено цікаву статтю про те, як саме діє на практиці Плян Маршала. Спочатку стаття обговорює спосіб, яким кожна країна, що бере участь в Пляні Маршала, дістає свою частину долярів, згідно з тим пляном. Далі на прикладі показує, як полагоджується прохання европейського підприємця з спеціяльним товаром.

Кожна країна, охоплена Пляном Маршала, вирішує — в межах фондів, ухвалених Конгресом для европейської відбудови — яке саме знаряддя і матеріяли вона потребує для своєї відбудови. Тоді цей проєкт подається на перегляд до европейського комітету в справах Пляну Маршала. В цім комітеті заступлені всі країни, що належать до Пляну Маршала. Після розгляду і координації окремих европейських проєктів відбудови, цей комітет передає їх Адміністрації Економічної Співпраці в Парижі, звідки, після перегляду та перевірки їх направляють до Вашингтону на остаточне рішення. У Вашингтоні вирішується скільки долярів дотична країна дістане фондів на машини та матеріяли, потрібні для її відбудови.

Згадавши, що доляри, згідно з Пляном Маршала, даються державним урядом, а не окремим особам, згадана стаття пояснює далі, як окремий підприємець може купити потрібні йому матеріяли, користаючи з Пляну Маршала.

Стаття наводить приклад електричного фабриканта в Мілані, в Італії. Він хоче купити мідь, яку Італія мусить імпортувати з інших країн. Жадна американська, чи навіть бельгійська, компанія не продала б мідь за італійські ліри. Отже необхідно за неї заплатити долярами. Тому італійська електрична фірма просить свій уряд купити для неї мідь по Пляну Маршала.

Після ухвали італійського уряду й Адміністрації Економічної Співпраці в Парижі та остаточного затвердження у Вашингтоні електрична фірма замовляє мідь в якійсь американській компанії. Але замість платити американській компанії, вона платить в лірах свому італійському урядові по офіційному курсі.

Адміністрація Економічної Співпраці, схваливши замовлення на мідь вкладає доляри в банк, з яких виплачується американській компанії, після перевірення ціни та доручення матеріялу. В той спосіб італійська фірма дістає потрібну їй мідь нормальним, торговельним шляхом.

Італійські гроші, які міланський фабрикант заплатив за мідь, разом з іншими подібними заплатами по Пляну Маршала, складають спеціяльний фонд. Цей фонд може бути зужитий тільки в Італії і то за згодою італійського уряду та Адміністрації Економічної Співпраці.

На практиці, цей фонд вживається для проєктів, з яких користає ціле італійське населення, а саме для стабілізації валюти, для різних публичних робіт, як проведення водяних шляхів, відбудови залізниць і доріг, осушування болота для агрикультурних цілей і т. п.

Цей спосіб купівлі товарів по Пляну Маршала і використання спеціяльного фонду примінюється у всіх країнах, охоплених Пляном Маршала, які дістають безпосередню поміч. (Деякі країни, наприклад Швайцарія, не потребують допомоги і тому не просять долярів по Пляну Маршала).

Оскільки країни потребують багато річей для своєї відбудови, а засоби обмежені, то виникає важне питання, що саме є найбільш потрібним. Це питання вирішує міністерство відбудови — чи інша відповідна урядова агенція в кожній країні — дістаючи прохання від своїх підприємців на купівлю того чи іншого товару по Пляну Маршала.

Загальна Рада.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШЕРОН, ПА.

Громада приймає скитальців.

До нашої невеличкої громади прибуло 5 гарних родин з Німеччини, а саме: Школярі з Рогатинщини, Тиліщаки з Сянока, Зульканичі з Турки і Швайки та Васюти з Полтавщини. Прислав нам їх Укр. Ам. Доп. Комітет, за що громада дуже вдячна. Прийняли їх п: Волошині, Байканичі, Волоси і Жидики. Найбільшу прислугу зробили п. Жидики, бо спеціяльно замовили собі дві родини і ними заопікувалися. Всі ці родини молоді і мають по одній малій дитині.

Люди з усіх них вдоволені. Що неділі переводяться збірки, щоб їм помогти, заки знайдеться їм працю. В місцевій пресі була знимка і кілька-разів гарний допис про них.

Дуже жаль, коли є громади, що відмовляються приймати скитальців. Цеж наші рідні люди, які їдуть до нас, як до рідних, вірючи в нашу прихильність. Вони стратили на Вкраїні все. Виходимо на стацію і бачимо молодих знищених людей з маленькими діточками на плечах, з пакунками в руках і на плечах. Оце весь їх маєток. Хтож може відмовитись подати їм поміч? Цеж наша кров, діти України, мученики!

Моя пропозиція до Комітету: Чи не добре містити побіч імен прибувших також назву села і повіту, бо дехто питає, чи з його села чи повіту. Може це спонукало б декого прийняти бодай когось зо своїх сторін.

Приймаймо всіх скитальців, а будемо мати в громадах нових добрих громадян і сповнимо заповідь любови до ближнього.

о. Степан Мусійчук.

ВОДЕРВЛІТ, Н. Й.

З похорону $100 на благородні цілі.

По довгому поневірянні на чужині зближалася горстка людей — одна рідня до обітованої землі на краще життя. Думали — як то стріне їхня добродійка — братова і її діточки і були цікаві невідомому.

Але дійсність для них була така жорстока, як ворог, що полонили їхню землю. Замість радісних привітань стрінув їх німий одчай і сум.

Вона не вийшла їх, довгожданих, привітати, вона в цю пору лежала мертва. Так, це була Вона — бл. п. Олена Чайковська — тиха і смиренна жінка, побожна українка, що ціле життя найменше турбувалася собою і найбільше думала про виховання своїх дітей і добро для ближніх. Терпеливо зносила всі труднощі життя і як прийшла пора, допомагала як тільки могла скитальцям. Була приміром для всієї Водервлітської громади.

Дня 24-го вересня 1949 відпровадили її на вічний спочинок оо. М. Мартинюк і Б. Волошин, рідня та багато народу.

Щоб вшанувати Покійну і йти слідами її заповіту, зібрані громадяни зложили 100 дол. на народні цілі з бажанням приділення 50 дол. на скитальців і 50 дол. на відновлення парохіяльної церкви.

Жертвували: С. і В. Михасів $10; І. Чайковський $9; а по $5: Н. Древецький, В. Білинський, Й. Білинський, Годляки. По $3: Й. Чайковський, Н. Мельник, Мінас; М. Ксенич $2.50; по $2: І. Савюк, С. Ковальчик, М. Білинський, В. Вовчук, І. Урбан, В. Мадара,; по $1.50: Е. Мосюк, В. Галайко; по $1: І. Стемський, Й. Білинський, В. Фотолуйчук, Фр. Маєрс, М. Чайковський, Й. Дрогомерецький, Лакутич, Клевець, С. Мосюк, Й. Квін, Кива, Більчак А. Краус, І. Крушельницький, Й. Розенбайгер, П. Базар, П. Ковальчик, П. Риганич, І. Урбан, М. Мосюк, І. Фотолуйчук, Ч. Масіна, Д. Вийцік, Г. Дуфренц, Й. Дрогомерська, І. Собаль, Ф. Войтович, Бохенок, А. Даниш, П. Бачинський Н. Завійський, Л. Завійський, І. Спяк. Дрібними $1.50. Разом $100.00.

—o—

МЕНЧЕСТЕР, Н. Г.

Заложення СУМ-у.

З приїздом більшого числа молоді зі скитальщини зайшла потреба обхопити її в організаційні рямці.

Молодь, тут роджена та новоприбула, враз зі старшими, скликала на день 11 серпня ц. р. організаційне зібрання, на якому обговорено справу створення „Спілки Української Молоді", яка обєднала б усю молодь.

У вересні скликано загальні збори і там представлено цілі і завдання нової організації, прочитано статут та прийнято його з деякими поправками.

З вибраної управи можна сподіватись, що намічену працю поведе в належному напрямі.

Завдяки помочі тутешніх громадян заложено при СУМ-і бібліотеку, яка начислює вже понад 200 книжок.

В. С.

Нові іміґранти

Українці, що приїхали стараннням ЗУАДКомітету кораблем „Джeнерал Ґовзе" до порту в Ню Йорку дня 4-го жовтня:

Базарка Іван, Наталія, Нестор, Володимир; Бровар Еміліян; Чорнобіль Теодор, Осипа, Зенон, Іван; Дейнека Ярослав, Фелікса, Степан; Дякон Володимир, Галина; Дубовик Василь, Татяна, Іван, Олена; Гаврилів Юрій, Теодозія, Андріян; Голодний Гаврило, Анна, Володислав; Гриценко Михайло; Іванів Іван, Галина, Ростислав; Яблонський Михайло, Марія, Галина; Ярема Осип, Марія, Орест, Зеновій; Кіцай Роман; Кульба Остап; Кунька Микола, Катерина, Петро; Кишеня Теодор; Ляшенюк Василь; Лаврик Теодор, Павлина; Литвин Микола, Марія, Петро, Віра; Лоґуш Омелян, Катерина, Юрій; Луців Микола, Параскевія, Михайло; Малюта Іван, Марія, Борис, Наталія; Малиновський Михайло, Євгенія, Ярослав, Катерина; Мартинюк Микола, Стефанія, Юрій, Ірина; Мороз Роман, Стефанія, Роман; Олійник Анастазія, Федор, Марія; Палюх Василь, Марія, Марія, Петро; Пелешенко Захар, Филип; Пилипенко Андрій; Процінський Володимир, Емілія, Ігор, Марта, Олег; Писків Теодор, Анна, Володимир, Андрій, Ірина; Радович Микола, Анна, Мирон, Варвара; Романовський Володимир, Наталія; Садовський Євген, Стефанія, Борис, Яків; Сакун Іван, Татяна, Володимир; Саламаха Петро, Марія, Теодор; Салик Еміліян; Савкулич Юрко, Розалія, Софія; Сенейко Степан, Марія; Степай Михайло, Фелипка, Мирослава; Струк Люба, Марія, Емілія; Сушків Олександер; Танін Ананій, Михайло, Ольга; Захарченко Демян, Євфрозина, Модест; Балицька Наталія; Богдан Юлія, Ніна; Буковинський Петро, Юлія, Роман; Халихів Олександра, Семен; Горох Григорій, Параскевія, Анна; Ідельсон Іван, Софія, Євгенія, Віктор; Якимишин Микола, Марія, Марія, Іван, Катерина, Параска, Софія; Камінський Іван, Анна, Василь, Ярослав; Кордокас Йонас, Петроненя; Кордупель Петро, Марія, Ярослав; Ковальчук Михайло, Ольга, Софія, Форест, Роман, Наталія; Курка Євстахій, Галина, Іванна; Маєвська Анна; Манукало Василь, Ірина; Поденко Василь, Пелагія, Олександер; Петрущак Іван; Полтавець Василь, Анастазія, Ніна; Предко Орест, Євгенія; Рубич Михайло, Ірина, Романа; Тарапон Василь, Софія, Ольга, Марія; Бабич-Домбровський Іван, Марія, Ігор, Мирослав; Війовська Катерина; Дмельницький Петро, Серафина; Чочкевич Ірина; Фещенко Юрій, Софія, Георг; Горбанюк Володимир, Ольга; Коман Іван, Галина; Команицький Іван; Лучкан Володимир, Євдокія, Ярослав; Маланюк Юрій, Олександра, Степан; Машталір Євстахій, Марія, Ігор, Галина; Мягкий Євген; Паньків Володимир, Юлія, Роман; Павлюк Нестор, Катерина, Катерина, Василь; Ришовський Данило, Катерина, Анатолій; Рожнятовський Микола, Софія, Павло; Рудавський Лев, Зеновія, Олександер; Руденський Роман; Ригайло Микола; Сівак Петро, Софія, Анна, Марія; Слободянюк Микола, Анна, Микола, Марія; Сторожук Євстахій, Богдан, Галина; Чорногорець Дмитро, Атаназія, Теодор, Антін, Іван; Турчин Степан, Оксана; Наконечна Марія; Забандзала Мотря; Чортків Микита, Зінаїда, Валентина; Давидко Теодор, Анна, Андрій; Дзерин Микола, Катерина; Фалат Теодор, Марія, Михайло; Яворський Іван, Катерина, Ярослава, Михайло; Хаченко Гаврило, Анна; Коцай Марія; Колокій Іван, Наталія; Кропивний Іван, Віра, Анна, Ірина; Кукляк Євстахій, Анна; Леськів Олександра; Матенко Василь, Володимир; Сєнкевич Семифіра; Зубань Петро, Анастазія; Гарбуз Степан, Марія.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МИЧ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 75, відбудуться в неділю, 9. жовтня, точно в годині 1. попол., в салі У. Н. Дому при Мартін ул. Просимо прийти на збори, бо маємо важні справи до рішення. Довгуючих членів повідомляємо, що тільки за тих будемо висилати гроші, котрі заплатять. Зайвих грошей в касі нема, бо маємо багато хворих членів, котрим треба давати запомогу. — За уряд: М. Присташ(секр.

ДІТРОЙТ, МИЧ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 9. жовтня, в годині 1. попол., в У. А. Осередку, 2965 Карпендер ул. Просимо членів привести своїх знайомих на ті збори, або повідомити секретаря, щоби записати їх в члени У. Н. Союзу, бо рік кінчиться, а ми своєї квати не виповнили, тож стараймося це зробити цего місяця. Також повідомляємо, що злучені відділи м. Дітройту влаштовують Ювілей 55-річного існування У. Н. Союзу. Будьмо горді нашим Ватьком Союзом і вписуюмо свої діти до нашої славної організації. Контр. комісія дасть звіт з нашого діловодства в цім місяці. — П. Андрушків, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 9. жовтня, у салі церковній, в год. 1:30 пополудні. Взиваємо всіх членів явитися на збори. Тов. статут постановляє, що кожний член мусить бути на зборах наменше 2 рази на рік. Памятайте, що єдність і згода будуть, недбалість руйнує. — М. Сорохтей, предс.; М. Мельник, кас.; В. Попович, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, подає до відома своїм членицям, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. жовтня, в гали церковній, в годині 3. пополудні точно. Просимо члениць явитися на означений час, бо маємо важні справи до вирішення і просимо привести з собою нових члениць. — За уряд: Ева Геруля, предс.; Анна Грицак, кас.; Марія Ходак, фін. секр.; Марія Кек, рек. секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що збори відбудуться в суботу, 8. жовтня, в У. Н. Домі, 517 Галлет ул., точно в год. 7:30 ввечір. Взиваємо всіх членів прийти на час. Будуть важні справи до вирішення. Ватько Союз наложив на наше Товариство квоту зорганізувати 16 нових членів, тож нашим обовязком є це виконати. — М. Галькевич, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДІЮ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. жовтня, в годині 12:30 пополудні, в Домі Від. У. Н. Союзу, 845 N. Western Ave. — За уряд: Г. Бобик, предс.; М. Сенків, кас.; В. Пилипів, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 334, відбудуться 9. жовтня, в год. 1. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на ці збори, бо є важні справи. Товариство має вислати делегата на Український Конгрес у Вашингтоні 5-6 листопада. — За уряд: М. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.; І. Жук, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — Г. Степанек, предс.; Г. Кісіль, фін. секр.-кас.; Т. Кальмук.

ПОШУКУВАННЯ

МИХАЙЛО ОРШУЛЯК пошукує своєї сестри **ТАНКА ОРШУЛЯК** з села Псари, Галичина, яка приїхала до Америки 1913 року. Хто знає про неї, або вона сама прошу голоситись на таку адресу:

MYCHAILO ORSZULAK
26 Columbia St., Poughkeepsie, N. Y.

ВСІХ ЗНАЙОМИХ як з табору Dillingen/Donau, а також з краю, прошу в дуже важних справах подати свої адреси до мене чим скорше:

ROMAN SOBOL
740 E. 9th St., New York 9, N. Y.

МАРІЯ ГЕВКО пошукує своєї сестри **АНАСТАЗІЇ ГЕВКО** з села Волошинова, пов. Старий Самбір, котра має перебувати коло Ню Йорку. Хто про неї знає, або вона сама, прошу голоситись на адресу:

Mr. GUDZ MYCHAJLO,
346 Chester Rd., Old Trafford,
Manchester 16, England

ПОДЯКА

Почуваюся до обовязку зложити щиру подяку панству Ліді й Василеві Киям в Калвертоні за уділену мені поміч при переселенні до Америки й дальшу моральну й матеріяльну опіку. — Панство Киї можуть стати гідним прикладом для інших, заможніших від них амер. українців, бо подали вже братню помічну руку, крім мене, ще кільком родинам скитальців, хоча самі щойно недавно прибули з Німеччини.

За уділену мені в перших днях побуту в Америці моральну й матеріяльну поміч складаю щиру подяку, крім панства Київ, ще пані М. Вівчар з синами Миколою й Михайлом, п. Антонові Калині, п. Парієві з сином і невісткою, п. О. Сяткевичеві, пані Федун з доньками і панству Фінкам. Хай Всевишний винагородить їм за їхнє добре серце.

Із першого мойого заробітку в Америці жертвую 1 дол. на У.Н.Раду, а 1 дол. на допомогу скитальцям в Европі.

Андронік Копистянський
Вейдінг Рівер, Бокс 15 Л. І., Н. Й.

ПОШУКУЄ ЗАЙНЯТТЯ.

ПОШУКУЮ ПРАЦІ в українського фармера. Знаю фармерську роботу знаменито, бо маю 20-річний досвід. Голоситись:

V. L. ФАРМЕР
c/o Svoboda
81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 2190. Справл стріляє на Тікара.

Коли Джена й Тарзан добігли до кінця дахів, Джена засвистала на Тікара...

...і молодий лев, побіг вперед, розганяючи сторожу і пішеходців у дикім безладді.

Одначе Справл, який вибіг наперед, ждав уже з наставленим крісом.

Як тільки Тікар добіг до рога вулиці, Справл вийшов наперед і вистрілив.